

LAKEYIS TÄ NOYENLHI FWA-AY

HÄP TÄHES-NA TÄ WATLAK NOWOYE TÄ
NOYENLHI FWA-AY MOK

Iwela tä abril 2025

LAWHÄYIS TA NOYENLHI

1. NOHUTWEK
2. NOHANE L'AWET
3. NOLEJ
4. NOCH'EN
5. NOCH'OFWAJ, NOSAPI
6. NOT'AT'O LAH'I

¿ATSI TÄ NAWOYE YÄMTILAK IS?

TÄ NI'ISA

NÄM IS

ELH TÄ
ICHU-TEJ

LAWHÄY 1. NOHUTWEK

TA NI'ISA	NÄM IS	ELH TÄ ICHUT-TEJ
Iwatlak nohut'wek tä k'amaj niwomanch'a w'et tä ihich'e lhiley	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iwatlak kalhaj law'ôs 2. Nitafwelej fwa-achuy tä isis thay wet äp ak'âs 3. Nowajlhat ta (julio y agosto) tä noh'utlawek 4. Noch'umyenlhi wesaj tä tsajo tä not'ichufwi w'et nech'e natpe 5. Nowajlhat tä noch'aj tâhestso 6. Nok'alelhat lakeylak taj lawh'ai tä nohutwek, noch'aj w'et laha 	<p>Kalelhaj iñhaj tä tuk'we w'et ihutwek.</p> <p>Asociación Hinaj (lhamil tä ichut-tej)</p> <p>Técnicos forestales</p>
Ch'e nat w'et h'onhat tä iyej, itsatai t'asche, w'et nemhit is		
Tch'ut-tsan tä nohutwet w'et atofwe äp ch'e laha ihi		

NOHUTWEK

Foto: Ministerio de la Producción y Ambiente del Gobierno de Formosa.

Foto: Ministerio de la Producción y Ambiente del Gobierno de Formosa.

NOHUTWEK

LAWHÄY 2.

TÄ NAME LAWET FWA-AY

TÄ NI'ISA	NÄM IS	ELH TÄ ICHUT-TEJ
Fwa-ay isisit'a w'et tach'oy	Noyekanch'a tä isis w'et noch'en	Kalhaj lawôs
Noyahniyejta ch'e isis tä nochâj	Nowenhat iñhaj tä isis.	Asociacion: tä itetsan wet t'achumla
Ch'e kalhâj iñhaj tä yike tä ich'e hâlay	Nolesayen ch'ite tä nowom w'et tä noch'aj	Asociacion: kalhâj iñhaj tä itetsan
Nokelit t'it'ha tä noyahinch'epe tä ihich'e lahis	Nofwôyen ch'epe lahis tä nam w'et notetsan lach'oyt'hayaj	Asociacion: itetsän iñhaj tä ichaje fwâ-ay

MEÑHEI TA IKANCH'I

Wätlak match'e tä temchay
nech'e tä not'amajej w'et notuy
'e yamtilak lawôs nitufw'ä

LAWHÄY 3. TÄ NOCH'EN

TÄ NI'ISA	NÄM IS	ELH TÄ ICHUT-TEJ
Tak'e fwich'ehen	Noyahin w'et notch'umhit'la tâ ni-isisa	Asociacion: tachumla w'et itetsan
Tachôi, isist'a, lawôs tufw (hâla w'ôs, yamhuy, hônhat, iñhaj)	Not'uch'ench'a tä nâme lawet Nochent'at t'anya Nowom iñhaj tä ni-isisa, ichut lawôs tufw	Asociacion: ich'en tä itipe lawet'es

WÄTLAK NOCH'EN NOT'INLA IFWALA

NOLEJ WET NOCH'EN

LAWHÄY 4.

NOLEJ

TÄ NI'ISA	NÄM IS	ELH TÄ ICHUT-TEJ
<p>Noyamhit nofwen</p> <p>Iñhaj tä ilej ichumyenhilhita lachumatchal tä nowatlak ihane</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nolejej inat ta isat'i nokasoyeji p'ajta nemhit lachonle ihyejen (hohât, hâla pesei, yamhuy). 2. Yachajô tä not'ahi w'et nowom iñhaj tä ni-isisa 3. Yach'ajo tä nolejej inat nok'asoyej lavandina hapta ilanhen law'ôs tä ninalape 4. Watlak wawulhl'a inât hâp lavandina yamtilak nik'anchiya 5. Nochumyenlhi lach'al tä noyenlhi tahes-na. 	<p>Asociacion: tä itetsan tä nolejen.</p>

NOLEJ

TÄ NOLEJEN

Tet iwöye tä Inät chä 25 g ta/litro inät

Tä 10 Litros inät: 4 nokälnek häp inät chä

Tä 20 Litros inät: 7 nokälnek häp inät chä

Tä 100 Litros inät: 35 nokälnek hä inät chä

LAWHÄY 5. NOCH'EN

TÄ NI'ISA	NÄM IS	ELH TÄ ICHT-TEJ
<p>Takefwich'ehen tä nolejen, . Wujit'ak temchay tä noch'en tsi chayohik'wet'a. Lawôs tufw tä nitemchâya Itstai iyatch'en tä noch'en(afwenchei, kasopayis, kaila, iñhaj) Noñhaj tä ichut-tej tä ich'en ich'umyenhilhit'a lach'umat ch'al</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Yach'ajo ta noch'en tä tafwaitsi tä nolej 2.Pajch'e nowajlhat lawetes tä notinla nahäyoj , 3.Notichufwi lawet tä nichayo tä nohäne itaj ifwala ok, gas o electricidad. 4.lwoyek noyenchelhi lawetes (invernaderos) hapta ipope wet nemhit itsatai isakanej w'et äp chäyoch'ufwi. 5.Noç'umyenlhi lach'al 	<p>Asociacion: tä itetsan tä noch'en</p>

LACH'Ä TÄ NOHANE ITÂJ W'ET IFWALA LHAL

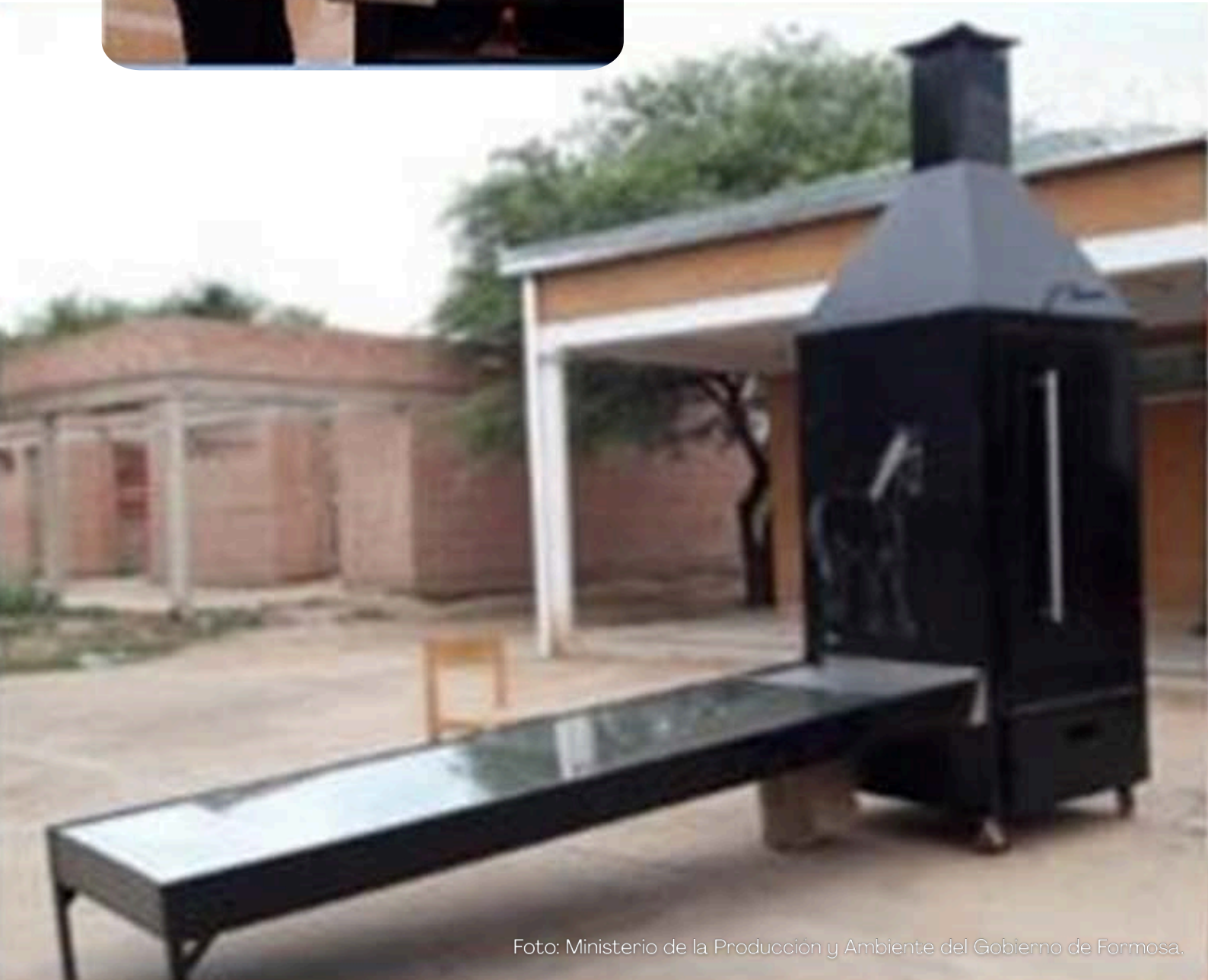
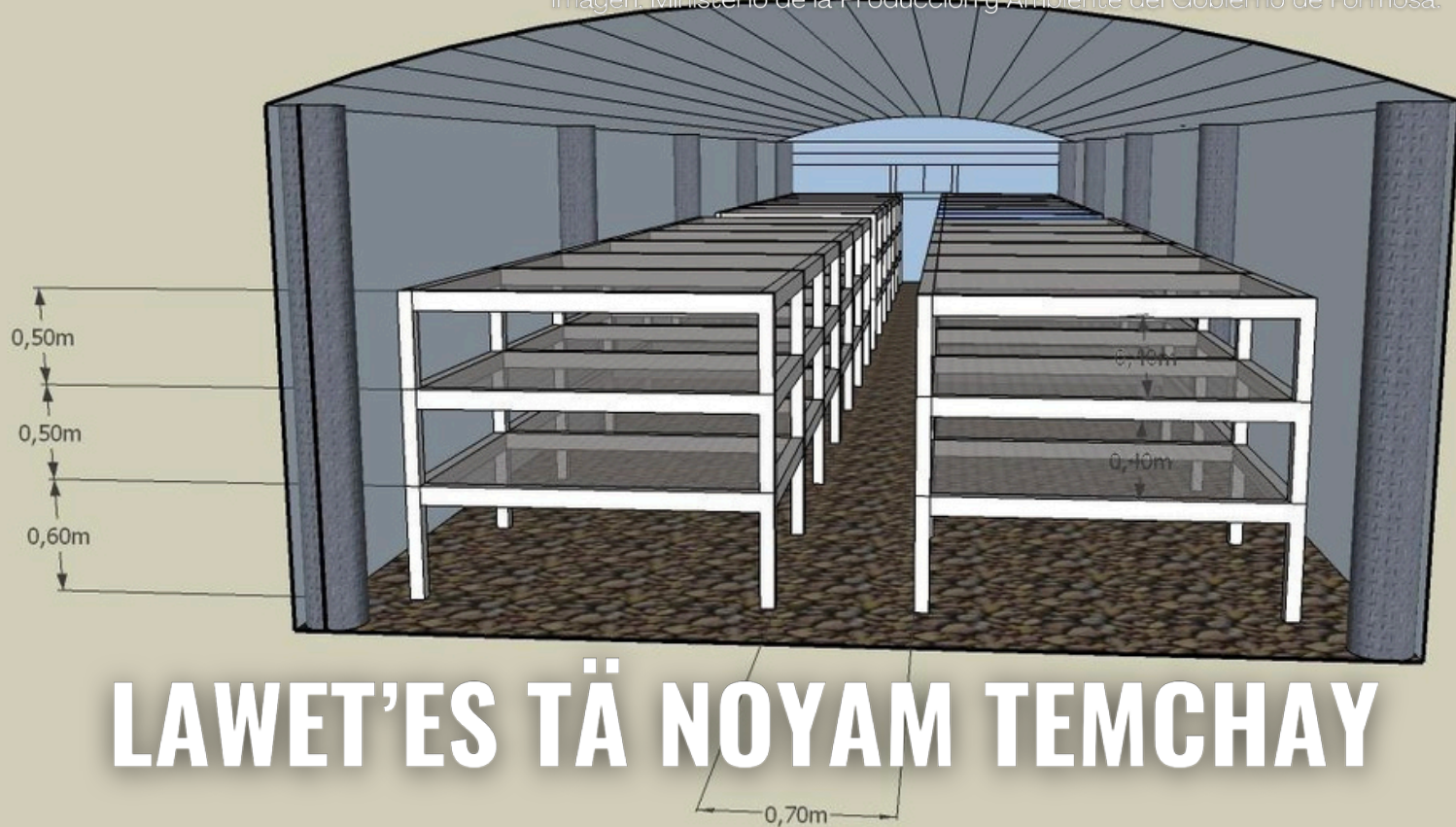

Imagen: Ministerio de la Producción y Ambiente del Gobierno de Formosa.

LAWET'ES TÄ NOYAM TEMCHAY

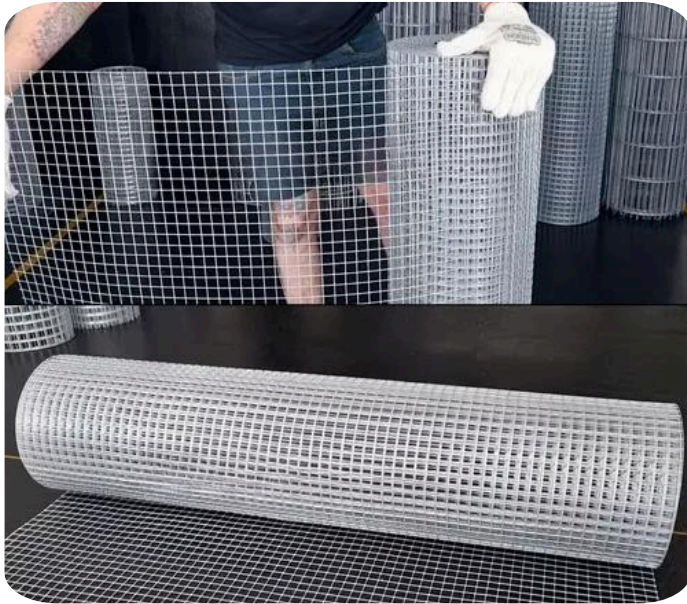
LAWET'ES TA NOCH'EN

LAWUKWE TÄ YAM TEMCHAY

Foto: Ministerio de la Producción y Ambiente del Gobierno de Formosa.

LAWUKWE TA IPOPE

LAWETES IÑHAJ TÄ NOCH'EN

LAWHÄY 6. NOYENLHI LAMOKW

TA NI'ISA	NÄM IS	ELH TÄ ICHUT- TEJ
<p>Iñhaj tä isapi ich'umyen hi lhita lachumat ch'a w'et ikânchi lhenek Not'uhiyeta lach'a tä nohane tä nowasti w'et nosapi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iwoyek noch'umyenlhi nitakw lachâl tä nosapi: 2. Not'uye, nolej tä tich'un, nohane lach'al tä pajch'e wakalh inat wet hipoclorito de sodio not-taye ch'e temchay nech'e tä noch'umyenlhi 3. Ta noleyej nolej nohane inat clorada (3 cucharadas lavandina tä balde tä 10lts) 4. Nowast'iche fwâ-ai tä temchay w'et lamokw not'hato lah'i tä lapot ihi . 5. Iwoyek noch'umyenlhi molino a martillo de acero inoxidable, häpta iwastich'e lhoy w'et ch'atej tä is lamokw.ich'e tefwasno (2) lach'al tä nosapi hapkilak matche tä isi fwâ-a mokw. 6. Noch'umyenlhi lach'al tä noyenlhi 	<p>Asociacion: lach'al tä noh'ane w'et nosapi</p>

LACH'AL TÄ NOSAPI

Lach'al tä noyenejlhi:

- Chinaj tä nopô
- Chinaj tä t'un
- Chinaj tä lach'onle newahi

Molino Tekne 400

Molino Trapp TFR 300

LACHAL IÑHÄJ

NOT'UYE W'ET NOT'AMAJEJ LACH'AL

ETAPA 7.

NOT'ATO LAH'I

TÄ NI'ISA	NÄM IS	ELH TÄ ICHUT-TEJ
Takâhîhî nech'e ikanchi fwâ-ay. Notamajijejt'a tä noleyej	1. Nowajlh'at lah'is ta notsayhomch'e <ul style="list-style-type: none"> • Lahis tä lapot'es ihi • Lahis tä polietileno • Lahis tä wus tä iwoyek notilhaj (tambores) 	Asociacion: tä itetsan tä nosapi wet notat'o lahîs.
Nofwihômchet'a lah'is tä notsayhomch'e	2. Kalhaj lahîs tä notat'omch'e 3. Notsayhomch'e lahîs tä polietileno	
Itsatai iwast'ich'e lah'i (bolsas) tä ich'e katsi	4. Wak'alh law'et tä not'ichufwi tä not'amajej 5 lahîs tä noch'umyenlhi tä noyikch'ufwi kalelhaj tä polietileno w'et notat'o tambores.	

NOTSÄYHÔ LAH'IS

LAH'IS

CHUMAJ CHUMAT CH'AL TÄ YENLHI FW[A-A MOKW

- Wona
- Nokaj pöt
- Lakayuche
- Tokwe pöt
- Koset
- Nisaj

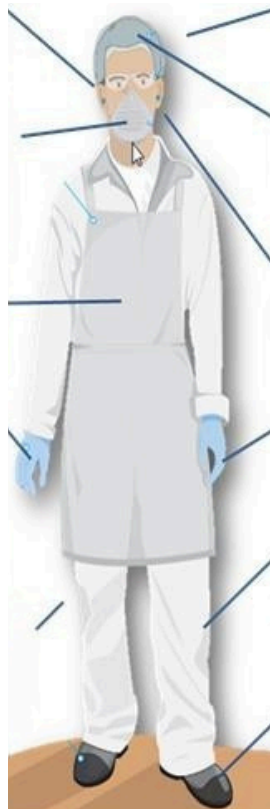
Iwöhita lach'ote lheleya,
lafwus h'is, lhãmsilis.

T'akweyey h'is nofwen
wasihich'etä

Itunti tokwe pöt

Ichumyenlhi lak'äj pöt

Isit'äk itiyey lapiz ök iñhaj
meñhei

Nolej nilhok ifwalas

Iwo lapot'a lawoley

Yahäs lapäsei (hino)
ipakita tatei(atsin'ai)

lafwus nofwech'en

Nofwich'e lakai

Nofwen lanisah'es

Gran Chaco

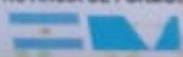
HARINA DE ALGARROBA

El fruto del algarrobo blanco (Prosopis alba) es un producto de consumo tradicional y altamente valorado dentro de la cultura alimentaria Wichi y, en general, en toda la región del Gran Chaco Argentina

Es un alimento de gran valor nutricional ya que contiene azúcares, almidón, proteínas, vitaminas

INDUSTRIA ARGENTINA
PROVINCIA DE FORMOSA

Gran Chaco

HARINA DE ALGARROBA

El fruto del algarrobo blanco (Prosopis alba) es un producto de consumo tradicional y altamente valorado dentro de la cultura alimentaria Wichi y, en general, en toda la región del Gran Chaco Argentina

Es un alimento de gran valor nutricional ya que contiene azúcares, almidón, proteínas, vitaminas

INDUSTRIA ARGENTINA
PROVINCIA DE FORMOSA

